

Nieuwsbrief STAB OGR Updates - Nummer 08, 2016

Nummer 8, 2016

Redactie: mr. G.A. Keus, mr. J.K. van de Poel, mr. ir. O.W.J.M. Scholte, mr. R. Veenhof en bc. K-RMT P.A.H.M. Willems.

INHOUDSOPGAVE

Rechtbank

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2016:1794](#) 29-03-2016

Amsterdam/maatwerkvoorschriften

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2016:827](#) 01-03-2016

Son en Breugel/planschade

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2016:1287](#) 26-02-2016

Borsele

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2016:764](#) 04-02-2016

Drimmelen/omgevingsvergunning

Raad van State

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:855](#) 30-03-2016

Houten/bestemmingsplan '[locatie 1]/[locatie 2]' en omgevingsvergunning

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:858](#) 30-03-2016

Nunspeet/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:839](#) 30-03-2016

Maasplassen/schade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:854](#) 30-03-2016

GS Groningen

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:795](#) 23-03-2016

Binnenmaas/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:766](#) 23-03-2016

Berkelland/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:757](#) 23-03-2016

Bergen op Zoom/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:781](#) 23-03-2016

De Friese Meren/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:797](#) 23-03-2016

minister van Defensie

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:680](#) 16-03-2016

Drechterland/planschade

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:683](#) 16-03-2016

Haaren/opschorten begunstigingstermijn

[Raad van State, ECLI:NL:RVS:2016:737](#) 16-03-2016

Dronten/omgevingsvergunning

Annotatie

Hans Paul Nijhoff

ANNOTATIE

Hans Paul Nijhoff

Deze uitspraak illustreert de praktische problemen die zich gaan voordoen indien het uitsluitend aan vergunningaanvrager wordt overgelaten om te bepalen voor welke inrichting hij een vergunning wenst te verkrijgen. Gelet ook op de recente uitspraken van 15 juli 2015 en 29 juli 2015 (zie StAB 4-2015, nrs. 15-93 en 15-96 m.nt. Valérie van 't Lam) lijkt dit uitgangspunt constante jurisprudentie te zijn geworden.

Dit uitgangspunt van de Afdeling nodigt vergunningaanvragers uit om onderdelen van de inrichting niet aan te vragen als deze problematisch zouden kunnen zijn bij de beoordeling van de aanvraag. Een klassiek voorbeeld daarvan is de in- en uitrit van een bedrijf. De praktijk is dat woningen van derden vaak ter plaatse van de in- en uitrit liggen. Als gevolg van deze ongunstige situering worden met name het voor de inrichting geldende maximale geluidniveau (L_{Amax}) overschreden door de verkeersbewegingen van aan- en afrijdende vrachtauto's. Dit probleem doet zich zeker voor in de avond- en nachtperiode waarvoor strengere geluidsnormen gelden. Indien de in- en uitrit niet tot de inrichting wordt gerekend, geldt een ander toetsingskader, namelijk dat van de 'Circulaire inzake geluidhinder veroorzaakt door het wegverkeer van en naar de inrichting' (ook wel de circulaire indirecte hinder genoemd). Op grond van deze circulaire wordt de geluidbijdrage van de verkeersbewegingen van en naar de inrichting uitsluitend beoordeeld op basis van het gemiddelde geluidsniveau (L_{Ar,LT}) over de etmaalperioden (dag, avond en nacht) en dus niet op basis van het maximale geluidsniveau. Voor vergunningaanvrager is dit een uitkomst omdat vergunningverlening in dat geval meestal wel mogelijk is.

De onderhavige uitspraak van 30 maart 2016 bevestigt dat de Afdeling de omvang van de inrichting niet meer ziet als een aspect dat in het kader van de vergunningverlening moet worden beoordeeld, maar iets wat dient te worden opgelost in de handhavingssfeer. In haar noot bij de uitspraak van de Afdeling van 15 juli 2015 (StAB 4-2015, nr. 15-93) werd dit 'vermoeden' al uitgesproken door Valerie van 't Lam.

Met haar huidige standpunt komt de Afdeling terug van eerdere constante jurisprudentie

waarin werd gesteld dat niet de aangevraagde maar de feitelijke of werkelijke situatie bepalend is voor de omvang van de inrichting (o.a. ABRvS 15 november 2006, ECLI:NL:RVS:2006:AZ2252 en ABRvS 8 juli 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BJ1870). Verder wordt hiermee de vraag opgeworpen hoe het huidige standpunt van de Afdeling zich verhoudt tot de definities van het begrip inrichting in artikel 1.1 lid 1 en 4 van de Wet milieubeheer. Met behulp van de in deze definitie genoemde criteria kan immers redelijk objectief worden bepaald wat tot de inrichting behoort.

De wending in jurisprudentie wordt niet alleen niet gemotiveerd, maar creëert - zoals hierna zal worden toegelicht - ook praktische problemen voor zowel het bevoegd gezag als de vergunninghouder.

De onderhavige kwestie is al eerder aan de orde geweest bij de Afdeling (ABRvS 25 september 2013, ECLI:NL:RVS:2013:1272). Destijds stond vergunningverlener (het college van gedeputeerde staten) op het standpunt dat de in- en uitrit voor het toegangshek vanuit juridisch, feitelijk en historisch oogpunt deel uitmaakt van de inrichting en de geluidbelasting vanwege het verkeer op de in- en uitrit daarom moet worden beschouwd en beoordeeld als directe geluidhinder. Dat laatste breng mee dat de geluidsbijdrage van het verkeer van en naar de inrichting ook wordt getoetst aan de vergunde normen voor het maximale geluidsniveau (L_{Amax}).

In haar uitspraak in beroep overwoog de Afdeling hieromtrent het volgende:

‘Vaststaat dat het college bij het bestreden besluit is afgeweken van de aangevraagde begrenzing van de inrichting. Het is echter aan degene die een milieuvergunning vraagt om te bepalen voor welke inrichting hij vergunning wenst te hebben. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 8 februari 2012 in zaak nr. 200800956) heeft een bestuursorgaan hierbij geen beoordelingsvrijheid. Het bevoegd gezag is gehouden te beoordelen of voor de inrichting waarvoor vergunning is gevraagd, vergunning kan worden verleend. Wanneer de vergunning wordt verleend, is het vervolgens de verantwoordelijkheid van de drijver van de inrichting om deze in overeenstemming met de vergunning in werking te hebben. Het college dient gelet hierop te beslissen op de aanvraag voor de vergunning zoals deze is ingediend, ook als deze zou afwijken van de historische of bestaande feitelijke situatie. Het college heeft bij het bestreden besluit dan ook ten onrechte de aanvraag voor de vergunning niet tot uitgangspunt genomen en de in- en uitrit voor het toegangshek ten onrechte als onderdeel van de inrichting beschouwd.’

In de uitspraak van 30 maart 2016 wordt uitdrukkelijk overwogen dat de in- en uitrit niet mag worden gebruikt indien in de praktijk blijkt dat deze deel uitmaakt van de inrichting. Daarvoor

moet eerst een vergunning worden aangevraagd en verleend. De drijver van de inrichting is er dus niets mee opgeschoten door een evident onderdeel van de inrichting niet aan te vragen en het bevoegd gezag - dat volgens de Afdeling ter zake geen beoordelingsvrijheid heeft - wordt eerst gedwongen om de gevraagde vergunning te verlenen, maar moet vervolgens handhavend optreden indien bijvoorbeeld een omwonende daarom verzoekt. Al met al niet een erg gelukkige situatie.

Wellicht was de oude jurisprudentie die was gebaseerd op de definities van het begrip inrichting in artikel 1.1 lid 1 en 4 van de Wet milieubeheer toch goed doordacht.

RECHTSPRAAK

GS Groningen

Het is aan de drijver van een inrichting om te bepalen voor welke inrichting hij vergunning wenst te verkrijgen. Indien in de praktijk blijkt dat de niet aangevraagde in- en uitrit een deel van de inrichting is, mag deze niet worden gebruikt zonder dat daarvoor eerst vergunning is verleend.

Casus

Omgevingsvergunning voor een afvalverwerkend bedrijf. Uit de vergunningaanvraag blijkt dat expliciet is beoogd om geen vergunning aan te vragen voor de in- en uitrit ter plaatse van het toegangshek tot de inrichting. Bij de beoordeling van de aanvraag heeft het college de in- en uitrit dan ook buiten beschouwing gelaten. Appellanten voeren aan dat de in- en uitrit ter plaatse van het toegangshek tot de inrichting behoort.

Rechtsvraag

Heeft het college bij de beoordeling van de aanvraag de in- en uitrit voor het toegangshek terecht buiten beschouwing gelaten?

Uitspraak

Het is aan de drijver van een inrichting om te bepalen voor welke inrichting hij vergunning wenst te verkrijgen. Het college heeft de niet aangevraagde in- en uitrit terecht bij de beoordeling buiten beschouwing gelaten. Zoals eerder overwogen, behoort het tot de verantwoordelijkheid van de drijver van de inrichting om de inrichting in overeenstemming met de door hem gevraagde en verkregen vergunning in werking te hebben. Indien de in- en uitrit in de praktijk een deel van de inrichting is, mag deze niet worden gebruikt zonder dat eerst vergunning is verleend voor het uitbreiden van de inrichting met deze in- en uitrit.

Het lijkt geen twijfel dat de in- en uitrit voor het toegangshek onderdeel van de inrichting is. Zoals hierna zal blijken, zal het college opnieuw op de vergunningaanvraag moeten beslissen.

In het kader van de voorbereiding van dit besluit kan vergunningaanvraagster overwegen om naar aanleiding van het voorgaande de aanvraag te wijzigen.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 30-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:854

Zaaknummer: 201405253/1/A4

Wetsartikelen: 1.1 lid 1 en 4 WMB

RECHTSPRAAK

Maasplassen/schade

Definitie overstroming Wet tegemoetkoming schade bij rampen.

Casus

Maasplassen betoogt dat de rechtbank niet heeft onderkend dat de gestelde schade kan worden aangemerkt als schade aan vaste en vlottende activa als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel d, van de Wts of als kosten voor opruiming als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onderdeel j, van de Wts. Als gevolg van de overstroming van de Maas in de schadepriode bevindt zich meer slib op de bodem van de jachthavens en recreatieplassen van Maasplassen. Daardoor zijn die minder geschikt voor het normale gebruik en Maasplassen dient, eerder dan in een normale situatie, kosten te maken om het slib te verwijderen.

Rechtsvraag

Valt de door Maasplassen gestelde schade onder de reikwijdte van de Wts?

Uitspraak

Voor de beantwoording van de vraag of de door Maasplassen gestelde schade door de aanwas van slib op de bodem van zijn recreatieplassen en jachthavens onder artikel 4, eerste lid, onderdeel d of onderdeel j van de Wts valt, dient de bestuursrechter teneinde dit artikel correct toe te passen eerst de vraag te beantwoorden of die schade het rechtstreeks en onmiddellijk gevolg is van een overstroming door zoet water als bedoeld in de aanhef van dat artikellid. In dit verband is relevant, voor zover voor deze zaak van belang, dat blijkens de wettekst en de wetsgeschiedenis de Wts uitsluitend ziet op dergelijke schade.

In overeenstemming met het vorenstaande definieert artikel 1, aanhef en onderdeel b, onder 2 en 3, Wts een overstroming door zoet water als, kort gezegd, het buiten de oevers treden van wateren dan wel het overlopen of bezwijken van waterkeringen. Uit dit een en ander volgt dat in de Wts is gedacht aan het begrip 'overstroming' in zijn gebruikelijke betekenis, derhalve van het overstromen van hetgeen normaal of doorgaans droog is (dus land of wat daarvan deel uitmaakt of daaraan gelijk te stellen valt).

De door Maasplassen gestelde schade door de verhoogde slibaanwas in het water van hun recreatieplassen en jachthavens valt niet aan te merken als schade als gevolg van een overstroming door zoet water als bedoeld in de Wts. De recreatieplassen en het water van de jachthavens staan immers direct dan wel indirect in verbinding met de Maas en maken dus deel uit van het watersysteem van de Maas zelf. De schade door de verhoogde slibaanwas, die haar directe oorzaak vindt in de verhoogde waterafvoer (hoogwater), is hiervan een gevolg en niet van een overstroming in de hiervoor genoemde zin. Het betoog van Maasplassen faalt reeds hierom.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 30-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:839

Zaaknummer: 201501968/1/A2

Wetsartikelen: 1 Wts en 2 Wts

RECHTSPRAAK

Amsterdam/maatwerkvoorschriften

Activiteitenbesluit voorziet in een uitputtende regeling voor energiebesparende maatregelen.

Casus

Besluit tot het opleggen van maatwerkvoorschriften die verplichten tot het treffen van energiebesparende maatregelen.

Rechtsvraag

Is verweerder bevoegd tot het opleggen van dergelijke maatwerkvoorschriften?

Uitspraak

Maatwerkvoorschriften die ertoe strekken energiebesparende maatregelen te nemen kunnen niet op grond van het Activiteitenbesluit milieubeheer worden opgelegd. Het Activiteitenbesluit voorziet met artikel 2.15, eerste lid, Activiteitenbesluit milieubeheer in een uitputtende regeling, omdat niet valt in te zien welke energiebesparende maatregel met een terugverdientijd van vijf jaar of minder niet op grond van dit artikel aan de drijver van een inrichting kan worden opgelegd.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 29-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2016:1794

Zaaknummer: AMS 15/506

Wetsartikelen: 2.1 lid 4 Activiteitenbesluit milieubeheer en 2.15 lid 1 Activiteitenbesluit milieubeheer

RECHTSPRAAK

minister van Defensie

De minister is bevoegd om voorwaarden te stellen in het belang van de beperking van door AWACS-vliegtuigen veroorzaakte geluidhinder.

Casus

Afwijzing verzoek om maatregelen te treffen die leiden tot beëindiging van de geluidsoverlast door AWACS-vliegtuigen in Schinveld. Daarbij is overwogen dat er geen wettelijke instrumenten bestaan om het geluidsniveau van vliegbewegingen te reguleren, dat er geen wettelijke normen gelden voor het maximale geluidsniveau van deze vliegtuigbewegingen en dat de geluidszone voor het Nederlands grondgebied nabij de vliegbasis niet wordt overschreden. Het tegen dit besluit ingestelde beroep is door de rechtbank ongegrond verklaard.

Rechtsvraag

Is er een wettelijke grondslag om geluidbeperkende maatregelen te treffen?

Uitspraak

Op grond van de NAVO-binnenvliegeregeling kan de minister onder voorwaarden toestemming geven aan vreemde militaire luchtvaartuigen om gebruik te maken van het Nederlands rechtsgebied. Deze voorwaarden kunnen ook worden gesteld in het belang van de beperking van de door de AWACS-vliegtuigen veroorzaakte geluidhinder. De minister is hier in het besluit niet concreet op ingegaan.

Zo is in het besluit niet dan wel onvoldoende ingegaan op het aantal gehinderden, de mate van ondervonden geluidhinder en de kosten en consequenties van mogelijke maatregelen ter beperking van geluidhinder.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 23-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:797

Zaaknummer: 201500881/1/A4

Wetsartikelen: 6 lid 1 onderdeel d Luchtvaartwet, 1 NAVO-binnenvliegregeling en 2 NAVO-binnenvliegregeling

RECHTSPRAAK

Dronten/omgevingsvergunning

Om als belanghebbende te kunnen worden aangemerkt, moeten gevolgen van enige betekenis worden ondervonden.

Casus

Omgevingsvergunning voor een attractiepark. Appellante die stelt geluidhinder van het park te ondervinden, is niet-ontvankelijk verklaard in haar beroep bij de rechtbank omdat zij geen belanghebbende zou zijn bij het bestreden besluit. Daarbij heeft de rechtbank overwogen dat, gezien de grote afstand tussen de inrichting en haar woning (ca. 5 km), onvoldoende vaststaat dat zij hinder van enige betekenis zal ondervinden.

Rechtsvraag

Is appellante als belanghebbende aan te merken?

Uitspraak

Eerder is door de Afdeling ten aanzien van een evenementenvergunning en de vaststelling van een bestemmingsplan overwogen dat sprake moet zijn van hinder van enige betekenis om als belanghebbende te kunnen worden aangemerkt. Uit oogpunt van eenvormige toepassing in vergelijkbare situaties is er aanleiding om bij de bepaling van de belanghebbendheid bij milieuomgevingsvergunningen daarbij aan te sluiten. Er is immers geen reden een onderscheid te maken bij de bepaling van de kring van belanghebbenden indien het gaat om de gevolgen van het verlenen van een evenementenvergunning, de vaststelling van een bestemmingsplan of het verlenen van een milieuomgevingsvergunning. Dit betekent dat voor de belanghebbendheid bij een milieuomgevingsvergunning aannemelijk moet zijn dat ter plaatse van de woning of het perceel van de betrokkene gevolgen van enige betekenis kunnen worden ondervonden.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 16-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:737

Zaaknummer: 201504206/1/A4

Wetsartikelen: 1:2 en 8:1 Awb

RECHTSPRAAK

Haaren/opschorten begunstigingstermijn

De rechtbank heeft ten onrechte zelf in de zaak voorzien.

Casus

Weigering om de begunstigingstermijn van een last onder dwangsom op te schorten. De rechtbank heeft het beroep tegen dit besluit gegrond verklaard en zelf in de zaak voorzien het bezwaar ongegrond verklaard. Appellant betoogt dat dit laatste ten onrechte is gebeurd.

Rechtsvraag

Wanneer kan de rechter zelf in de zaak voorzien?

Uitspraak

Bij de beslissing tot het zelf in de zaak voorzien moet de rechter de overtuiging hebben dat de uitkomst van het geschil in het geval het bestuursorgaan opnieuw in de zaak zou voorzien, geen andere zou zijn. Zelf in de zaak voorzien is onder meer mogelijk in gevallen waarin het bezwaar ten onrechte niet-ontvankelijk is verklaard en dus een inhoudelijke beoordeling van het bezwaar ten onrechte achterwege is gebleven indien het gaat om een gebonden besluit, eventueel na toepassing van de informele of bestuurlijke lus. In het geval voor het bestuursorgaan nog beleidsvrijheid bestaat, kan de rechter zelf in de zaak voorzien indien het bestuursorgaan alsnog de vereiste belangenafweging heeft gemaakt en de uitkomst van die belangenafweging evident de rechterlijke toets kan doorstaan. In dit geval is geen sprake van een gebonden besluit zodat slechts na het maken van de belangenafweging zelf in de zaak kan worden voorzien. Het college had die belangenafweging nog niet gemaakt.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 16-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:683

Zaaknummer: 201501691/1/A1

Wetsartikelen: 5:34 Awb en 8:72 lid 3 Awb

RECHTSPRAAK

Borsele

Onvoldoende onderzoek naar effect anti-hagelkanon op natuurwaarden en of stil hagelkanon als BBT kan worden aangemerkt.

Casus

Omgevingsvergunningen voor het plaatsen en in gebruik hebben van anti-hagelgeneratoren op nader aangeduide percelen binnen de gemeente Borsele. Met deze apparaten worden door middel van explosies schokgolven gegenereerd, waarmee wordt beoogd te voorkomen dat hagelbuien schade kunnen toebrengen aan fruit.

Rechtsvraag

Is het effect van het gebruik van het kanon op de natuurwaarden afdoende onderzocht?

Uitspraak

De anti-hagelgeneratoren produceren te veel geluid om aan de richt- en grenswaarden van de Handreiking industrielawaai en de 'Circulaire schietlawaai' te kunnen voldoen. Niettemin heeft de wetgever het mogelijk gemaakt om op basis van een belangenafweging tot vergunningverlening over te kunnen gaan. Alhoewel verweerder kan worden gevolgd in zijn standpunt dat de bedrijfsbelangen en het ontbreken van gezondheidseffecten als zwaarwegend gekenmerkt kunnen worden, heeft hij verzuimd onderzoek in te stellen naar de invloed van de anti-hagelgeneratoren op de ter plaatse aanwezige natuurwaarden. In dat onderzoek dient te worden betrokken of het zogeheten stille anti-hagelkanon als best beschikbare techniek kan worden aangemerkt.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 26-02-2016

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2016:1287

Zaaknummer: AWB 15-2416 EN

Wetsartikelen: 2.14 lid 3 Wabo en Geluidverordening buitengebied Borsele 2011

RECHTSPRAAK

Drimmelen/omgevingsvergunning

Onlosmakelijke samenhang tussen beperkte milieutoets en activiteit bouwen.

Casus

Omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM) voor een veehouderij. Eisers stellen dat vergunninghouder tegelijkertijd een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen had moeten aanvragen, gelet op de onlosmakelijke samenhang tussen de beperkte milieutoets en het bouwen.

Rechtsvraag

Is sprake van een onlosmakelijke activiteit?

Uitspraak

Het project is alleen uitvoerbaar door het uitbreiden van de stalruimte. Bijgevolg is naast een omgevingsvergunning voor de activiteit beperkte milieutoets ook voor de activiteit bouwen een omgevingsvergunning vereist. Indien sprake is van onlosmakelijke activiteiten mag uitsluitend een omgevingsvergunning worden aangevraagd voor elk van die activiteiten gezamenlijk.

Zonder de activiteit bouwen is het fysiek niet mogelijk om het aangevraagde aantal fokstieren in de stal te huisvesten. Dat betekent dat de activiteiten beperkte milieutoets en bouwen onlosmakelijk met elkaar samenhangen. Daarnaast kan de onlosmakelijke activiteit ook zien op de OBM.

Het college heeft ten onrechte nagelaten om vergunninghouder om aanvulling van de aanvraag te vragen.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 04-02-2016

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2016:764

Zaaknummer: AWB 15-2562

Wetsartikelen: 1.1 lid 1 Wabo, 2.1 lid 1 onderdeel i Wabo en 2.7 Wabo

RECHTSPRAAK

Nunspeet/planschade

Overwegingen normaal maatschappelijk risico.

Casus

Appellant bestrijdt dat een drempel van 3% van de waarde van de woning voorafgaand aan de planologische maatregel mag worden toegepast voor het vaststellen van het deel van de schade dat binnen het normaal maatschappelijk risico valt. In het verslag van de StAB is volgens hem ten onrechte vermeld dat de bouw van recreatiewoningen in de gemeente Nunspeet als zodanig als een normale maatschappelijke ontwikkeling mag worden beschouwd. Op basis van het ter plaatse gevoerde planologische beleid kan evenmin worden geconcludeerd dat de bouw van de recreatiewoningen in de lijn der verwachtingen lag. Voorts is in het verslag van de StAB miskend dat de bebouwing niet binnen de ruimtelijke structuur van de omgeving past. Ter plaatse was en is een solitair gelegen manege aanwezig. Daar passen zeven geschakelde recreatiewoningen niet bij en evenmin de tien later gebouwde recreatiewoningen.

Rechtsvraag

Kan in het voorliggende geval 3% van de schade tot het normaal maatschappelijk risico gerekend worden?

Uitspraak

De vraag of schade tot het normaal maatschappelijk risico behoort, moet worden beantwoord met inachtneming van alle van belang zijnde omstandigheden van het geval. Van belang is onder meer of de ontwikkeling als een normale maatschappelijke ontwikkeling kan worden beschouwd waarmee de benadeelde rekening had kunnen houden in de zin dat de ontwikkeling in de lijn van de verwachtingen lag, ook al bestond geen concreet zicht op de omvang waarin, de plaats waar en het moment waarop de ontwikkeling zich zou voordoen. In dit verband komt betekenis toe aan de mate waarin de ontwikkeling naar haar aard en omvang binnen de ruimtelijke structuur van de omgeving en het gevoerde beleid past. Omstandigheden die verder van belang kunnen zijn, zijn de afstand van de locatie waar de

ontwikkeling heeft plaatsgevonden tot de onroerende zaak van de benadeelde en de aard en de omvang van het door de ontwikkeling veroorzaakte nadeel.

Anders dan appellant betoogt, is in het advies van de StAB voldoende aannemelijk gemaakt dat alhoewel het gemeentelijk beleid in hoofdlijnen is gericht op het weren van recreatiewoningen op gronden die binnen het Centraal Veluws Natuurgebied liggen, met betrekking tot de betreffende gronden specifiek beleid is gevoerd dat hiervan afwijkt. Op grond van dit beleid kan appellant niet worden gevolgd in zijn betoog dat de toekenning van de bestemming recreatie aan de betreffende gronden in het geheel niet in de lijn der verwachtingen lag.

Over de vraag of de ontwikkeling past binnen de ruimtelijke structuur is in het advies van de StAB vermeld dat de gronden voorheen deel uitmaakten van de manege en dat deze gronden vrij geïsoleerd liggen ten opzichte van de omgeving te midden van de bossen en langs de spoorlijn Amersfoort-Zwolle. De thans aanwezige bebouwing bestaat uit een rijhal en de bedrijfswoning bij de manege, de woning van appellant en de zeven geschakelde recreatiewoningen op de plek van het voormalige ruitermotel. Nu deze bebouwing zeer divers van aard, schaal en omvang is, is er geen eenduidige ruimtelijke structuur op het perceel en biedt de ligging te midden van de bossen evenmin aanknopingspunten. In zoverre is er, anders dan appellant betoogt, geen grond voor het oordeel dat de tien recreatiewoningen zozeer afwijken van de ruimtelijke structuur dat op grond daarvan de bouw van tien recreatiewoningen leidt tot het oordeel dat de planologische ontwikkeling in het geheel niet als normale maatschappelijke ontwikkeling kan worden aangemerkt. Daarbij is in het advies van de StAB terecht in aanmerking genomen dat de wijze waarop de tien vrijstaande recreatiewoningen zijn gebouwd, naar huidige maatstaven niet ongebruikelijk is.

De slotsom is dat het normaal maatschappelijk risico van appellant op 3% van de waarde van zijn woning voorafgaande aan de schadeveroorzakende planologische wijziging kan worden vastgesteld. Daarbij heeft de StAB terecht verdisconteerd dat de ontwikkeling op zeer korte afstand van het perceel van appellant heeft plaatsgevonden.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 30-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:858

Zaaknummer: 201409437/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro

RECHTSPRAAK

Berkelland/planschade

Beleving komt niet overeen met de planologische realiteit.

Casus

Appellant betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat het college het advies van het Kenniscentrum aan zijn besluit van 20 november 2012 ten grondslag heeft kunnen leggen. Hiertoe voert appellant aan dat het Kenniscentrum er ten onrechte van is uitgegaan dat op een deel van de gronden waarop het vrijstellingsbesluit ziet de bestemming 'Agrarisch gebied' rust. Volgens appellant moet het gehele terrein waarop het besluit betrekking heeft als nutsbedrijf geduid worden.

Rechtvraag

Is de planologische vergelijking juist?

Uitspraak

Het advies van het Kenniscentrum biedt op de wijze, als hiervoor bedoeld, inzicht in de feiten en omstandigheden die de conclusie kunnen dragen dat appellant als gevolg van de vrijstelling een planschade heeft geleden ten bedrage van € 3.000. Het Kenniscentrum is er terecht van uitgegaan dat op een deel van de gronden waarop het vrijstellingsbesluit betrekking heeft de bestemming 'Agrarisch gebied' rust. Dat deze gronden in de beleving van appellant gebruikt worden voor nutsactiviteiten maakt de planologische realiteit niet anders.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 23-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:766

Zaaknummer: 201504855/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro

RECHTSPRAAK

De Friese Meren/planschade

Aan een negatieve gevoelswaarde bij een bestemming komt geen betekenis toe.

Casus

Appellanten hebben verzocht om vergoeding van planschade ten gevolge van de vaststelling van het bestemmingsplan 'Natuur en Waterlandgoed Trijntje Wiel'. Dit bestemmingsplan maakt ten westen van de woningen van appellanten de bouw mogelijk van drie landgoedwoningen met bijbehorende tuinen. Volgens appellanten gaat de planologische vergelijking voorbij aan de prealabele vraag naar het verschil in de beleving bij het wonen met rondom een agrarische bestemming en agrarische bedrijvigheid en bij het wonen met uitzicht op een niet onaanzienlijke bebouwing met een later hoog opgaande bomenrij.

Rechtvraag

Welke rol speelt de beleving bij de planschadebeoordeling?

Uitspraak

Bij de beoordeling van een verzoek om een tegemoetkoming in planschade dient op basis van een geobjectiverde vergelijking tussen het oude en het nieuwe planologische regime te worden onderzocht of de verzoeker door de planologische wijziging in een nadeliger positie is komen te verkeren, ten gevolge waarvan hij schade lijdt of zal lijden. Volgens vaste jurisprudentie (bijv. uitspraak van 27 november 2013 in zaak nr. 201209764/1/A2) spelen subjectieve elementen, zoals een negatieve gevoelswaarde bij een bestemming, daarbij geen rol. Dit uitgangspunt geldt evenzeer voor de vaststelling van een eventuele waardevermindering (vgl. uitspraak van 13 juni 2007 in zaak nr. 200602289/1). Daarbij is niet de subjectieve beleving van appellanten van de nieuwe bestemming van belang, maar gaat het om de vraag of, gezien vanuit de positie van een redelijk denkend en handelend verkoper, de woningen van appellanten als gevolg van het nieuwe bestemmingsplan in waarde zijn verminderd.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 23-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:781

Zaaknummer: 201504564/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro

RECHTSPRAAK

Binnenmaas/planschade

Hoor en wederhoor, Mantovanelli-arrest.

Casus

Appellante betoogt, onder verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling van 22 november 2006 in zaak nr. 200602000/1, dat geen hoor en wederhoor heeft plaatsgevonden in de beroepsprocedure, nu Verhagen haar niet in de gelegenheid heeft gesteld te reageren op zijn aanvullende advies van 2 februari 2015 voordat het bij de rechtbank werd ingediend.

Appellante acht dit in strijd met het arrest van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens van 18 maart 1997, nr. 21497/93 (Mantovanelli/Frankrijk).

Rechtsvraag

Is de procedure in strijd met het Mantovanelli-arrest?

Uitspraak

De door appellante gestelde omstandigheid, onder verwijzing naar de uitspraak van 22 november 2006, dat Verhagen haar niet in de gelegenheid heeft gesteld op het aanvullende advies te reageren voordat het bij de rechtbank werd ingediend, geeft geen aanleiding voor het oordeel dat niet is voldaan aan de eisen van het Mantovanelli-arrest. Zoals de Afdeling heeft overwogen in uitspraken van latere datum (9 mei 2007 in zaak nr. 200604900/1, 18 juli 2007 in zaak nr. 200603057/1 en 6 mei 2009 in zaak nr. 200804351/1/M1) volgt uit dat arrest dat een partij in de gelegenheid moet zijn gesteld effectief te reageren op een, aan de bestuursrechter uitgebracht, deskundigenbericht. De rechtbank heeft het beroep na de zitting van 19 januari 2015 heropend en het college verzocht om een gemotiveerde reactie van Verhagen op een stelling in een, door appellante overgelegd, advies van Overwater Grondbeleid Adviesbureau BV. Verhagen heeft bij nader advies van 2 februari 2015 op de door de rechtbank geduide stelling gereageerd. De rechtbank heeft appellante, overeenkomstig artikel 8:47, vijfde lid, van de Algemene wet bestuursrecht, gedurende vier weken in de gelegenheid gesteld haar zienswijze op dit nadere advies naar voren te brengen. Appellante heeft van deze mogelijkheid gebruik gemaakt met haar zienswijze van 3 maart 2015 en de reactie van Overwater bij brief

van 2 maart 2015. Daarna heeft zij de rechtbank desgevraagd toestemming verleend voor het achterwege laten van een nadere zitting. Gelet op deze omstandigheden, in samenhang gezien, is appellante in de gelegenheid gesteld effectief te reageren op het nadere advies van Verhagen. Geen grond bestaat voor het oordeel dat de rechtbank dit niet bij haar oordeel heeft kunnen betrekken.

Het betoog faalt.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 23-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:795

Zaaknummer: 201507899/1/A2

Wetsartikelen: 49 WRO en 6.1 Wro

RECHTSPRAAK

Bergen op Zoom/planschade

Niet tijdig indienen aanvraag tot planschadevergoeding.

Casus

Aan het besluit van 8 november 2013 heeft het college ten grondslag gelegd dat appellant zijn aanvraag niet tijdig heeft ingediend. Het is er hierbij van uitgegaan dat de aanvraag ziet op het planologisch nadeel dat het plandeel V van het bestemmingsplan 'Zuidelijke Stadsrand (Augustapolder)' met zich brengt. In de uitspraak van 12 mei 2015 heeft de rechtbank de rechtsgevolgen van het besluit in stand gelaten, omdat de aanvraag voor zover die ziet op het plandeel V meer dan vijf jaar na het onherroepelijk worden van dit plandeel is ingediend. Appellant betoogt tevergeefs dat de rechtbank niet heeft onderkend dat nu het zogenoemde moederplan, het bestemmingsplan 'Zuidelijke Stadsrand (Augustapolder)', op 24 januari 2008 onherroepelijk is geworden, dit ook geldt voor het plandeel V.

Rechtsvraag

Is plandeel V tegelijkertijd met het moederplan onherroepelijk geworden?

Uitspraak

Appellant betoogt tevergeefs dat de rechtbank niet heeft onderkend dat nu het zogenoemde moederplan, het bestemmingsplan 'Zuidelijke Stadsrand (Augustapolder)', op 24 januari 2008 onherroepelijk is geworden, dit ook geldt voor het plandeel V. Bij besluit van 29 september 2004 heeft de gemeenteraad van Bergen op Zoom het bestemmingsplan 'Zuidelijke Stadsrand (Augustapolder)' vastgesteld. Bij besluit van 3 mei 2005 heeft het college van gedeputeerde staten van Noord-Brabant beslist over de goedkeuring van dit plan. De Afdeling heeft dit besluit in haar uitspraak van 22 november 2006 vernietigd voor zover het de goedkeuring betreft van het plandeel met de bestemming 'Stadsuitbreiding: wonen en natuur -(SU/N)-' dat betrekking heeft op de deelgebieden VI, VII en VIII, artikel 10, lid 3.3.C, van de planvoorschriften en artikel 23, eerste lid, aanhef en onderdeel g, van de planvoorschriften. Het niet vernietigde deel van het bestemmingsplan 'Zuidelijke Stadsrand (Augustapolder)', waaronder het plandeel V, is als gevolg van de Afdelingsuitspraak onherroepelijk geworden.

De rechtbank is derhalve van de juiste datum uitgegaan.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 23-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:757

Zaaknummer: 201505308/1/A2

Wetsartikelen: 6.1 Wro

RECHTSPRAAK

Son en Breugel/planschade

Definitie goothoogte bij lessenaarsdak.

Casus

Eisers voeren aan dat de planvergelijking van SAOZ allereerst niet juist is voor zover deze het standpunt inneemt dat de maximale bouwhoogte onder het nieuwe planologische regime slechts 13 meter bedraagt. Verweerder heeft haar stelling onder meer gebaseerd op het standpunt dat, in geval van een woning met een lessenaarsdak, de hoogste rand van het dak als een goothoogte moet worden aangemerkt, waardoor een lessenaarsdak nooit hoger mag zijn dan 7 meter. Of de hoogste rand van een lessenaarsdak moet worden aangemerkt als een goothoogte is afhankelijk van de wijze van meten van de goothoogte zoals bepaald in artikel 2 van de planregels bij het nieuwe bestemmingsplan Gentiaan. Eisers stellen dat de goot en druiplijn en/of het boeiboord van een lessenaarsdak aan de laagste dakrand zit. Aldus kunnen eisers onder het nieuwe planologische regime worden geconfronteerd met een woning met een lessenaarsdak met een hoogte van 17 meter.

Rechtsvraag

Wat is de goothoogte bij een lessenaarsdak?

Uitspraak

Ten eerste onderschrijft de rechtbank niet verweerdens standpunt dat de bovenzijde van een lessenaarsdak een 'goothoogte' zou zijn. Voor de vraag of de goothoogte wordt overschreden, is doorslaggevend of de constructie van de randafwerking als een goot, boeiboord, druiplijn of daarmee gelijk te stellen constructie moet worden beschouwd. Onder verwijzing naar de uitspraak van deze rechtbank van 7 oktober 2013 (ECLI:NL:RBOBR:2013:5511) bevatten ook in deze zaak de planregels geen definitie van deze begrippen. Uit de omschrijving ervan in de Dikke Van Dale, online woordenboek, uitgave 2012, kan worden afgeleid dat deze constructieonderdelen zich aan de onderzijde van een dak bevinden. Gelet hierop kan de schuin oplopende rand aan de voorzijde, noch de bovenzijde van het lessenaarsdak als een goot, boeiboord, druiplijn of een soortgelijke constructie worden beschouwd. Omdat de

randafwerking van het lessenaarsdak niet is te beschouwen als een goot, boeiboord, driuiplijn of daarmee gelijk te stellen constructie als bedoeld in de planregels, moet de stelling van eisers dat een muur tot een hoogte van 17 meter kan worden opgetrokken voor juist worden gehouden. Verweerder heeft deze hoogte niet betwist.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 01-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2016:827

Zaaknummer: 15_3156

Wetsartikelen: 6.1 Wro

RECHTSPRAAK

Houten/bestemmingsplan '[locatie 1]/[locatie 2]' en omgevingsvergunning

Spuitzone. Bestrijdingsmiddelen. Fruitteelt en akkerbouw. Relativiteit. Locatiespecifiek onderzoek. Onderzoek deskundige.

Aan het verkleinen van een voor de fruitteelt in het algemeen niet onredelijk geachte spuitzone van 50 m naar 10,7 m, zoals hier aan de orde, moet een deugdelijke motivering ten grondslag liggen die gebaseerd is op een zorgvuldig op de locatie toegesneden onderzoek. Volgens het deskundigenbericht is de spuitzone en de haag, die in het plan zijn opgenomen om een aanvaardbaar woon- en leefklimaat te waarborgen, onvoldoende onderbouwd.

Voor zover belanghebbende stelt dat in het deskundigenbericht ten onrechte geen rekening is gehouden met een driftreducerende tunnelspuit die ter plaatse wordt gebruikt overweegt de Afdeling dat er bij afwezigheid van oppervlaktewater in dit geval geen wettelijke verplichting bestaat tot het gebruik van driftreducerende spuittechnieken.

Volgens het deskundigenbericht is de berekende verkleining van de spuitzone van 35 m tot 15 m in verband met een volbladhaag, en door interpolatie van deze afstand door SPA tot 10,5 m, onvoldoende onderbouwd.

Bovendien is volgens het deskundigenbericht de grotere spuitzone dan 50 m bij akkerbouwgewassen weliswaar kleiner geworden als gevolg van een gewijzigd toelatingsbesluit voor gewasbeschermingsmiddelen ten behoeve van de akkerbouw, maar is er in het onderzoek SPA geen herberekening gemaakt van de in verband met dit toelatingsbesluit thans aan te houden spuitzone. De raad kan dan ook niet worden gevolgd in zijn standpunt dat, omdat in het deskundigenbericht niet nader wordt ingegaan op het leefklimaat in de bedrijfsgebouwen, kennelijk geen knelpunten worden verwacht.

Omdat voor akkerbouwgewassen volgens de plantoelichting een grotere spuitzone moet worden aangehouden dan 50 m is niet uitgesloten dat eventuele drift vanaf de zuidwestzijde van het plangebied het binnenterrein en een deel van de bedrijfsgebouwen en de bedrijfswoning kan bereiken. Zonder herberekening van de aan te houden spuitzone in het

onderzoek SPA en, voor zover nodig, afdoende in het plan voorgeschreven driftbeperkende voorzieningen aan de zuidwestzijde van het plangebied, is naar het oordeel van de Afdeling ook hier geen aanvaardbaar leefklimaat gewaarborgd.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 30-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:855

Zaaknummer: 201402301/3/R3

Wetsartikelen: 8:47 lid 2 Awb, 8:69a Awb en 3.1 lid 1 Wro

RECHTSPRAAK

Drechterland/planschade

Windmolens, wijze van meten. Bouwhoogte is geen ashoogte.

Casus

Aan het besluit op bezwaar van 17 december 2013 heeft het college ten grondslag gelegd dat bij een maximale invulling van het oude bestemmingsplan ter plaatse een windturbine is toegestaan met een maximale bouwhoogte van 50 meter, waarbij de hoogte op grond van de begripsbepalingen van de planvoorschriften wordt bepaald door de hoogte van de as, vermeerderd met de helft van de rotordiameter, ten opzichte van het gemiddelde peil van het aangrenzende bouwperceel. Het nieuwe bestemmingsplan gaat bij een windturbine uit van de masthoogte. Op grond van het bestemmingsplan 'Buitengebied 2004, eerste herziening 2008' (hierna: het herziene nieuwe bestemmingsplan) is een windturbine toegestaan met een masthoogte van 41 meter, waarbij de masthoogte de afstand is tussen het maaiveld en het hoogste punt dat door een constructiedeel van een windenergie-installatie, met uitzondering van de rotor, wordt bereikt. De rotordiameter is daarbij niet van belang.

De rechtbank heeft overwogen dat, gelet op de rechtsoverwegingen 2 en 5.1 van de uitspraak van de Afdeling van 19 december 2012, vaststaat hoe de binnenplanse vrijstellingsmogelijkheid van het oude bestemmingsplan door het college bij de te maken planvergelijking moet worden geïnterpreteerd en dat het het college niet vrijstaat hieraan nu een andere uitleg te geven. Daarbij heeft de rechtbank van belang geacht dat het college zich in het besluit van 28 september 2010 op het standpunt heeft gesteld dat in het oude bestemmingsplan vrijstelling kon worden verleend voor een windturbine met een ashoogte van 50 meter, dat het dit uitgangspunt ook heeft gehanteerd in zijn - in beroep en hoger beroep verworpen - standpunten en dat dit uitgangspunt uitdrukkelijk onderdeel is geweest van de beoordeling die heeft geleid tot de uitspraak van de Afdeling.

Rechtsvraag

Is de interpretatie van de Afdeling in haar uitspraak van 19 december 2012 bindend voor de uitleg van de planvoorschriften in de planvergelijking?

Uitspraak

De Afdeling is uitgegaan van de feiten zoals die door partijen onweersproken aan haar zijn voorgelegd en waarover partijen in die procedure geen geschil hadden. Weliswaar heeft de Afdeling zich aldus in rechtsoverweging 5.1 van de uitspraak van 19 december 2012 aangesloten bij het in die procedure tussen partijen niet in geding zijnde uitgangspunt van een ashoogte van 41 meter in beide bestemmingsplannen, maar dit betekent in dit geval niet dat de Afdeling in een geschil omtrent de uitleg van de planvoorschriften van het oude plan bindend zou hebben geoordeeld dat het oude plan na vrijstelling een maximale ashoogte voorschreef van 50 meter en dat geen rekening behoefde te worden gehouden met de hoogte van de rotor.

Uit het voorgaande volgt dat de uitspraak van 19 december 2012 er niet aan in de weg stond dat het college bij het besluit op bezwaar van 17 december 2013 de bepaling uit de planvoorschriften van het oude plan omtrent de wijze van meten heeft betrokken bij de planvergelijking. Het is terecht tot de conclusie gekomen dat het oude plan een bouwhoogte na vrijstelling inhield van 50 meter met inbegrip van de hoogste stand van de rotor, terwijl het herziene nieuwe plan voor de masthoogte een maximale hoogte voorschrijft van 41 meter. De rechtbank heeft dat miskend.

Instantie: Raad van State

Datum uitspraak: 16-03-2016

ECLI: ECLI:NL:RVS:2016:680

Zaaknummer: 201504442/1/A2

Wetsartikelen: 49 WRO